

MITEN IKÄIHMISSILLE TURVATAAN INHIMILLISET PALVELUT?

Valtakunnalliset Kuntoutuspäivät

19.3.2010 Helsinki

Jussi Merikallio

johtaja, sosiaali- ja terveysasiat

Sosiaali- ja terveystalouden lähivuosien haasteet ja keskeisimmät riskit hyvien palvelujen järjestämiselle

- Palvelujen rahoitus ja julkisen talouden kantokyky
- Henkilöstön saatavuuden ongelmat, jota eläkepoistuma vahvistaa.
- Väestörakenteen muutos
 - Ikääntyminen
 - Muuttoliike

Mediaani-ikä vuonna 2025

Mediaani = keskimäinen havainto

Kunnat 2007

Koko maa 44 vuotta

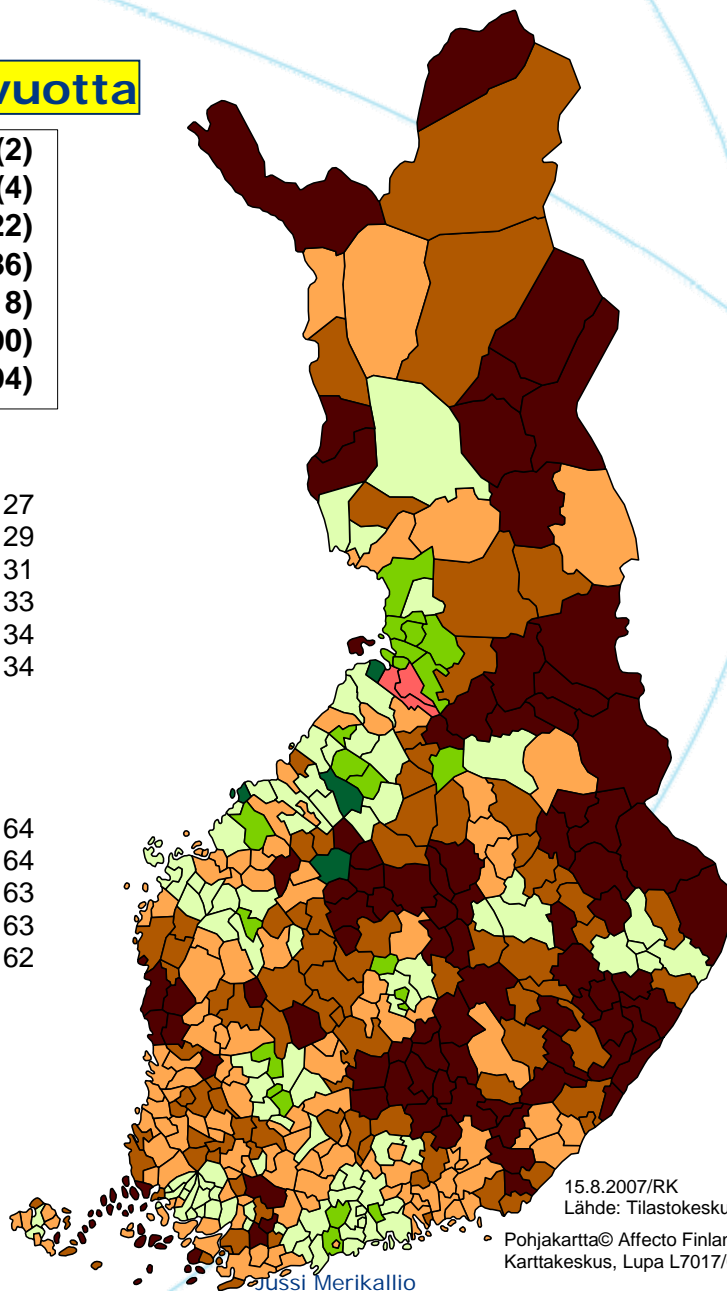
27 - 29	(2)
30 - 34	(4)
35 - 39	(22)
40 - 44	(86)
45 - 49	(118)
50 - 54	(90)
55 - 64	(94)

Alimmat:

Liminka	27
Tyrnävä	29
Luoto	31
Lumijoki	33
Perho	34
Sievi	34

Ylimmät:

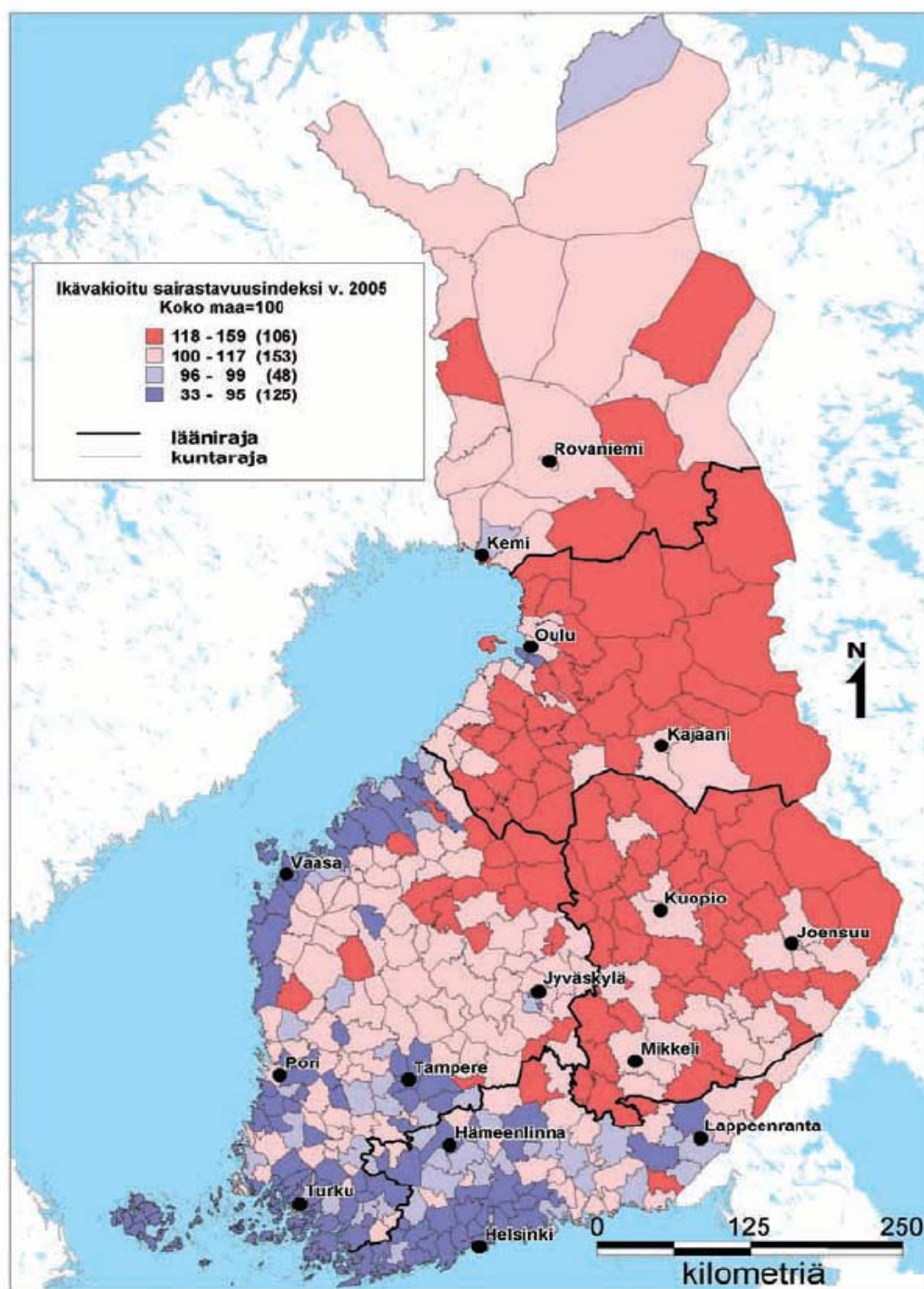
Luhanka	64
Savonranta	64
Puumala	63
Tervo	63
Kuhmoinen	62

15.8.2007/RK
Lähde: Tilastokeskus, asukasluvut

Pohjakartta© Affecto Finland Oy,
Karttakeskus, Lupa L7017/07

Jussi Merikallio

Ikäihmisten palvelujen turvaaminen sisältyy ja on osa koko palvelujärjestelmän kehittämistä

- Ikäihmisten palveluja ei voida erottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuudesta. Palveluja on kehitettävä tasapainoisen kokonaisuuden lähtökohdista.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaaminen perustuu ensisijaisesti koko palvelujärjestelmän elinvoimaisuuden turvaamiseen. Sen lisäksi tarvitaan sekä yleistä että kohderyhmäspesifiä kehittämistyötä.

Ikäihmisten palvelujen laadun turvaaminen – palvelujärjestelmän yleisen elinvoimaisuuden varmistaminen

- Rahoituksen varmistaminen, jossa esim. työurien pidentämisellä on merkitys
- Kunta- ja palvelurakennemuutosten toimeenpano kuntien elinvoimaisen varmistamiseksi. Rakennemuutosten on generoitava toimintatapojen ja palvelujen sisältöjen uudistumista.
- Asiakslähtöisyyden vahvistaminen ja asiakasprosessien hahmottaminen ja johtaminen toiminnallisina kokonaisuuksina.
- Innovaatiot ja uudet menetelmät

Ikäihmisten palvelujen laadun turvaaminen – palvelujärjestelmän toiminnan tuloksellisuuden parantaminen

- Tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen
 - Tuottavuuden kohdentuminen terveystyöhön.
 - Resurssien tehokkaampi käyttö mahdollistaa eettisyyden.
- Kysynnän vähentäminen
 - Yleiset hyvinvointia tukevat palvelut
 - Kohderyhmä spesifi kysynnän vähentäminen / varhainen tuki ja puuttuminen
 - Väestön terveystyötyytyminen

Kansallisten toimijoiden rooli

- Lainsäädäntö
 - Lainsäädännön on mahdollistettava uudistaminen ja turvattava väestön oikeudet. Jäykkä normiohjaus luo ristiriidan ko. tavoitteille.
 - Nykyiset toimintatavat sementoivalla lainsäädännöllä ei palveluja turvata.
- Kansalliset kehittämishankkeet
 - Noustava dialogista paikallisten toimijoiden (kunnan, järjestöjen ja yksityisten) kanssa.
 - Hankkeiden oltava laaja-alaisia ja erilaisten raja-aitojen ylittämiseen kannustavia.
 - Hankkeiden hyvien käytäntöjen levittäminen.

Ikäihmiset palvelunkäyttäjinä ja yhteiskunnallisena resurssina

- 65 –v täyttäneiden osuus palvelujen kustannuksista (laskennallisen VOS –osuuden mukaan):
 - 2000 37 %; 2006 41 %
 - 2008 45 %; 2010 47 %
- Vuoteen 2020 mennessä 56 – 74 -vuotiaiden osuus kasvaa 246 000 hengellä, joilla on
 - hyvät taloudelliset mahdollisuudet toimia
 - aikaa, ammatillista osaamista ja kokemusta
 - intressiä yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen.
 - Miten voidaan kannustaa yhteiskunnalliseksi resurssiksi oman intressinsä mukaisesti

Ikäihmisten selviytymiskyvyn parantaminen ja palveluntarpeen ehkäisy

- Peruspalvelujen yhteyteen kiinnittyneitä matalankynnyksen neuvontapalveluja
- Erilaisia toimintakykyä ylläpitäviä palveluja, jotka ehkäisevän työn ja kuntouttavan palvelun välimaastossa. Ehkäisevät kotikäynnit, ikääntyneiden kuntosalit yms.
- Yleinen hyvinvoinnin lisääminen ja sosiaalisten verkostojen ja toiminnan ylläpito.
- Suuria ratkaisuja tehdään muualla kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa. MAL -palvelut ikääntyneiden selviytymisen kannalta erittäin keskeisiä. Kunnan tulee koordinoida eri toimijoita, jotta muodostuu esteettömiä ympäristöjä, hyvät liikenne- ja viestintäyhteydet sekä kauppa, kulttuuri yms. mahdollisuuksia.

Ikäihmisten ja heidän läheisten oman rooli vahvistaminen

- Oman ja läheisten roolin vahvistaminen on välttämätöntä – se ei kuitenkaan tarkoita yhteiskunnan vastuun häivyttämistä.
- Tarvitaan yhteiskunnallisesta keskustelua siitä, miten vastuu jakautuu ikääntyneiden itsensä, kuntien ja valtion, kolmannen sektorin ja markkinoiden välille.
- Omavastuu terveistä elämäntavoista
- Omaisten sosiaalinen tuki ja selviytymisen tukeminen
- Omien tulojen ja varallisuuden käyttö hyvinvointipalveluihin.

Uusia toiminnallisia konsepteja ikäihmisten palveluihin.

- Laitoshoidon korvaaminen asumispalveluilla ja kotihoidolla. 10 % yli 75 –vuotiaista on edelleen laitoksessa.
- Kuntouttavien elementtien kehittäminen
- Teknologian hyödyntäminen kotihoidosta laitushoitoon.
- Perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollossa osaamisen vahvistaminen ja ikääntymiseen liittyvän ymmärryksen parantaminen

www.kunnat.net